

Hit az ószövetségi időkben

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 12:1-3; 15:6; 3Mózes 17:11;
Róma 1:2; 4:3; 2Korinthus 5:21; Galata 3:1-14

„Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká lévén érettünk; mert meg van írva: Átkozott minden, aki fán függ” (Gal 3:13).

„Egy fiú készített egy kis hajót, gyönyörűen összeállította, lefestette. Valaki ellopta tőle, és a gyerek nagyon elszomorodott. Egyszer egy zálogház mellett elhaladva, a kirakatban felfigyelt a játékára. Boldogan szaladt a tulajdonoshoz. »Ez a kis hajó az enyém!« – mondta. »Szó sincs róla! – felelte a férfi. – Az enyém, mert megvettem!« »Akkor is az enyém – erősködött a gyerek –, mert én készítettem!« »Jól van – mondta a zálogház tulajdonosa –, ha fizetsz 2 dollárt, megkaphatod.« Ez igen nagy összegnek tűnt egy kisfiú számára, akinek egy pennyje sem volt. Ő viszont eltökélte, hogy mindenképpen megszerzi az összeget. Tehát füvet nyírt, mindenféle feladatot elvállalt és hamarosan meg is lett a pénz.

A fiú szaladt a zálogházba: »Jöttem a hajómért!« Letette a pénzt és megkapta a játékot. Kezébe vette, szorongatta, puszilgatta, úgy mondta: »Drága kis hajóm, annyira szeretlek! Az enyém vagy, kétszeresen is az enyém! En készíttettelek és most meg is vettelek!«

Így van ez velünk is. Bizonyos értelemben kétszeresen is az Úréi vagyunk. Ő teremtett meg, de bekerültünk az ördög zálogházába. Akkor jött Jézus, rettenetes árat fizetett értünk – nem ezüstöt vagy aranyat, hanem saját drága véréét. Tehát a teremtés és a megváltás árán is az Úrhoz tartozunk” (William Moses Tidwell: *Pointed Illustrations*. Kansas City, Mo., 1951, Beacon Hill Press, 97. o.).

A „BALGATAG” GALÁCIAIAK

Olvassuk el Gal 3:1-5 verseit, majd foglaljuk össze Pál üzenetét! Milyen értelemben fenyegethet bennünket is, hogy hasonló lelki csapdába esünk, azaz jól indulunk, de idővel elhajlunk a törvényeskedés felé?

Számos modern bibliafordítás próbálta megfelelően érzékeltetni Pál szavainak értelmét az 1. versben, a „*balgatag*” galáciabeliekre vonatkozóan. Az eredeti görögben az apostol által használt szó (*anoetoi*) még erősebb, abból a szóból ered, ami azt jelenti, hogy *értelem (nous)*. Szó szerint azt jelenti, hogy *értelmetlen*. A galáciaiak nem gondolkoztak, de Pál nem áll meg ennél. Kifejti, hogy balgaságuk láttán arra gondolt, talán valami varázsló bűvölte el őket. „*Kicsoda igézett meg titeket?*” Szóhasználatával még azt is sejteti, hogy végső soron az ördög taszithatta őket ebbe a helyzetbe (2Kor 4:4).

Pálnak azért jelentett olyan csalódást, hogy a galáciaiak elfordultak az evangéliumtól, mert tisztában voltak vele: az üdvösség Krisztus keresztjében gyökerezik. Nem olyasmi volt itt a kérdés, ami valahogy elkerülhette a figyelmüket. A kifejezés, ami Gal 3:1 versében így szerepel: *leíratott*, szó szerint azt jelenti, hogy *ki lett függesztve, le lett festve*. Ezt alkalmazták minden nyilvános hirdetés közzétételére vonatkozóan. Pál így gyakorlatilag elmondja, prédikálásának olyannyira központi témája volt a kereszt, hogy a galáciaiak szinte maguk előtt láthatták Krisztus megfeszítését (1Kor 1:23; 2:2). Kifejezte, hogy cselekedeteikkel bizonyos értelemben elfordulnak a keresztől.

Majd pedig néhány költői kérdéssel a galáciaiak akkori tapasztalatát állítja szembe hitre jutásuk idejével. Hogyan vették a Szentlelket? Ezzel arra célzott, hogy miként lettek keresztényé. Majd pedig egy kissé más megközelítéssel azt kérdezi, hogy miért adta Isten a Lelket. Vajon azért, mert tettek valamit, amiért megérdemelték? Bizonyára nem, inkább azért, mert elhitték Krisztus értük vállalt tettének jó hírét. Olyan jól indultak, akkor mégis mi keltette bennük a képzetet, hogy mégis a saját cselekedeteikre kell hagyatkozniuk?

Milyen gyakran gondoljuk így: *Egész jól haladok! Viszonylag jó keresztény vagyok. Nem teszem ezt, vagy nem teszem azt...* Majd pedig magunkban, talán csak a szívünk mélyén felötlik bennünk, hogy alkalmasak is vagyunk az üdvösségre. Mi a baj ezzel?

ERŐSEN ÁLLNI AZ IGÉBEN

A Galáciai levélben eddig Pál úgy érvelt a hit általi megigazulás evangéliuma mellett, hogy az apostolok jeruzsálemi döntésére (Gal 2:1-10), majd a galáciaiak személyes tapasztalataira hivatkozott. Gal 3:6 versétől kezdődően azonban evangéliuma legnagyobb, végső érveként a Szentíráshoz fordul. Gal 3:6–4:31 szakasza gyakorlatilag az Igében gyökerező, egymásra épülő érvek kifejtése.

Mit értett Pál az „Írás” alatt Gal 3:6-8 verseiben? Vö. Róm 1:2; 4:3; 9:17!

Ne feledjük, amikor Pál a galáciaiaknak írt, az Újtestamentum még nem létezett. Pált tekinthetjük az első újszövetségi írónak. A négy evangélium közül valószínűleg Márké volt az első, amit azonban csak nagyjából Pál halála idején (Kr. u. 65–ben) írhatott le, mintegy tizenöt évvel azután, hogy Pál a galáciabelieknek írt. Amikor tehát az apostol az Írásra utalt, csak az Ószöveget ségre gondolhatott.

Pál tanításaiban fontos szerepe van az Ószövetségnek, amit az apostol nem holt szövegnek tekintett, hanem Isten élő, irányadó Igéjének. 2Tim 3:16 versében így ír: „*A teljes Írás Istentől ihletett.*” Az *ihletésnek* fordított görög szó azt jelenti, hogy *Isten által lehelt*. Pál a Szentírásból kívánta kimutatni, hogy Jézus a megígért Messiás (Róm 1:1-3), szintén az Igére hivatkozva adott útbaigazítást a keresztény életmódra vonatkozóan (Róm 13:8-10), ill. bizonyította tanításai érvényességét (Gal 3:8-9).

Nehéz is lenne pontosan megállapítani, hány száz alkalommal idézi Pál az Ószövetséget, de a két legrövidebb írását, a Titusznak és Filemonnak szóló kivéve minden levelében találunk ilyen idézeteket.

Olvassuk el figyelmesen Gal 3:6-14 szakaszát! Nevezük meg benne az ószövetségi idézeteket! Ezek szerint mennyire tekintette mértékadónak az apostol az Ótestamentumot?

Felötlött bennünk már afféle gondolat, hogy a Biblia bizonyos részei jobban vagy kevésbé „ihletettek”? 2Tim 3:16 verse szerint miért veszélyes így válogatni?

AKIT ISTEN IGAZNAK NYILVÁNÍT

Vajon miért Ábrahámra hivatkozik először Pál, amikor a Szentírás alapján akarja igazolni evangéliumának üzenetét (Gal 3:6)?

Ábrahám a judaizmus központi figurája volt. Nemcsak a zsidóság atyjának tekintették, hanem Pál korában egyenesen az igazi zsidók mintaképét látták benne. Sokan hitték, hogy Ábrahám jellemző tulajdonsága az engedelmesség volt, és Isten éppen engedelmissége miatt nevezte igaznak. Végtere is, Ábrahám elhagyta otthonát, családját, elfogadta a körülmetélést, sőt Isten parancsára még fiát is kész lett volna feláldozni. Ez aztán az engedelmesség! Bizonyára ilyen irányban haladt Pál ellenfeleinek érvelése, akik a körülmetélkedés mellett kardoskodtak.

Az apostol azonban visszajára fordítja a helyzetet, amikor éppen Ábrahámra hivatkozik (kilenyszer a Galáciai levélben), ráadásul úgy, mint aki a példaképünk a hitben, nem pedig a törvény iránti engedelmisség tekintetében.

Nézzük meg, hogyan idézi Pál 1Móz 15:6 versét! Mit jelent az a megfogalmazás, hogy „tulajdonított neki igazságul” (Gal 3:6)? Lásd még Róm 4:3-6, 8-11, 22-24!

A *megigazítás* a jogi világból kölcsönzött hasonlat, a *tulajdonítás* fogalma az üzleti életből származik. Utalhat arra, amikor „hitelt adnak”, ill. „valaki számlájára tesznek valamit”. Ezt nemcsak Gal 3:6 versében írja az apostol a pátriárkára vonatkozóan, hanem még tizenegy helyen. Az új protestáns fordításban így hangzik: „*igaznak fogadta el.*”

Pál hasonlatával élve tehát Isten nekünk tulajdonítja az igazságot. *Milyen alapon tekint Isten igaznak?* – kérdezhetnénk. Bizonyára nem az engedelmisségünk alapján – ellentétben azzal, amit Pál ellenfelei állítottak. Mondhattak bármit Ábrahám engedelmisségéről, a Szentírás leszögezi, hogy Isten a *hite* miatt tulajdonította a pátriárkát igaznak.

A Bibliából egyértelműen kiderül: Ábrahámot nem engedelmissége miatt igazította meg Isten, az csak a következmény lett. A pátriárka nem azért tett meg bizonyos dolgokat, hogy Isten igaznak nyilvánítsa, hanem azért, mert az Úr már *megigazította*. A megigazítás vezet engedelmisségre, nem fordítva!

EVANGÉLIUM AZ ÓSZÖVETSÉGBEN

„Mivel pedig az Írás előre látta, hogy Isten hitből fogja megigazítani a pogányokat, előre hirdette az evangéliumot Ábrahámnak: Tebened fog áldást nyerni minden nép” (Gal 3:8, ÚRK). Pál nemcsak azt írja le, hogy Ábrahámnak hirdettetett az evangélium, hanem maga Isten jelentette ki neki, tehát kétség nem fér hozzá, hogy az az igazi evangélium. Mégis, mikor mondta el Isten az evangéliumot Ábrahámnak? Pál 1Móz 12:3 versét idézve utal rá, hogy Isten Ábrahámmal való szövetségére gondol, amit 1Móz 12:1-3 versei szerint a pátriárka elhívásakor kötött vele.

Mit tudhatunk meg 1Móz 12:1-3 szakaszából az Ábrahámmal kötött szövetségről?

A szövetség központjában Isten ígéretei állnak. Az Úr négy dolgot is megnevez, amit magára vállal. Az Ábrahámnak tett ígéretekben az is nagy-szerű, hogy mindegyik egyoldalú: csak Isten az, aki ígér, nem Ábrahám. Ez épp az ellenkezője annak, ahogy a legtöbb ember közelít Istenhez. Általában fogadkozunk, hogy majd neki szolgálunk, ha ezért cserébe megad valamit. Csakhogy pont ez a törvényeskedés. Isten nem várt ígéretet Ábrahántól, csupán azt, hogy hittel fogadja el ígéreteit. Természetesen ez sem volt könnyű, mert Ábrahámnak meg kellett tanulnia teljesen Istenre hagyatkozni, nem pedig önmagára (lásd 1Mózes 22). Ábrahám elhívása tehát az evangélium lényegét mutatja be, ami nem más, mint a hit általi megigazulás.

Egyesek arra a téves következtetésre jutottak, hogy a Biblia tanítása szerint az üdvösséghez két út is vezet. Szerintük az ószövetségi időkben a parancsolatok betartása volt az üdvösség alapja, majd pedig, mivel ez nem bizonyult igazán eredményesnek, Isten eltörölte a törvényt és az üdvösséget hit által tette elérhetővé. Nem is eshetne távolabb az igazságtól ez az elképzelés! Amint Pál leszögezte Gal 1:6-7 versében, csak egy evangélium létezik.

Még milyen példát találunk az Ószövetségben a hit általi megigazulásra? Lásd pl. 1Móz 17:11; 2Sám 12:1-13; Zsolt 32:1-5; Zak 3:1-4!

Gyakran hallani az „olcsó kegyelem” kifejezést, ami azonban téves elnevezés. A kegyelem nem olcsó, hanem ingyen van (legalábbis számunkra). Ám óriási tévedés azt hinni, hogy cselekedeteinkkel bármit is hozzátehetünk, vagy hogy mentségként használhatjuk a bűnre. Személy szerint e két tévút közül melyik felé hajlunk inkább? Melyiknek mi az ellenszere?

A TÖRVÉNY ÁTKÁTÓL SZABADON (GALATA 3:9-14)

Pál ellenfeleit minden bizonnyal megdöbbsentette az apostol Gal 3:10 versében foglalt merész kijelentése. Nyilván nem gondolták, hogy átok alatt volnának, inkább áldásra számítottak engedelmességükért. Pál azonban egyértelműen fogalmaz: *„Mert akik törvény cselekedeteiből vannak, átok alatt vannak; minthogy meg van írva: Átkozott minden, aki meg nem marad mindazokban, amik megíratottak a törvény könyvében, hogy azokat cselekedje.”*

Pál két egészen eltérő utat állít szembe egymással: a hit általi, ill. a cselekedetek általi megváltást. A *Mózes ötödik könyve* 27. és 28. fejezeteiben közölt szövetségi áldások és átkok félreérthetetlenek. Az engedelmes áldást nyer, míg az engedetlenre átok száll. Ez azt jelenti, ha valaki a törvény betartásával szeretné elérni, hogy Isten elfogadja, akkor az egész törvényt meg kell tartania. Nem áll szabadságunkban kiválasztani, hogy mit akarunk követni. Arra sem gondolhatunk, hogy Isten hajlandó elnézni itt-ott néhány hibát. Mindent vagy semmit! Ez természetesen nemcsak a pogányok, hanem Pál törvényeskedő ellenfelei számára is rossz hír, *„Mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Isten dicsősége nélkül”* (Róm 3:23). Akárhogy igyekszünk is jók lenni, a törvény ítélete alá esünk, hiszen törvénszegők vagyunk.

Hogyan szabadított meg Krisztus a törvény átkától (Gal 3:13; 2Kor 5:21)?

Pál itt egy másik hasonlattal érzékeltetve fejezi ki, hogy mit tett értünk Isten Krisztusban. A megváltás visszavásárlást jelent, akkor használták ezt a kifejezést, amikor váltságdíj ellenében szabadon engedtek egy foglyot vagy pénzt fizettek egy rabszolgáért. Mivel a bűn zsoldja a halál, ha valaki nem tartotta be a törvényt, az átok (büntetés) általában halálos ítélet volt. A megváltásunkért fizetett váltság egyáltalán nem jelentéktelen – Istennek a Fia életébe került (Jn 3:16). Jézus úgy váltott meg az átoktól, hogy magára vette bűneinket (1Kor 6:20; 7:23). Önként vállalta az átkot és maradéktalanul elszenvedte helyettünk a bűn büntetését (2Kor 5:21). Pál szentírási bizonyítékként 5Móz 21:23 versét idézi. A zsidók úgy tartották, hogy Isten átka sújtotta azt a kivégzettet, akinek a testét fára akasztották. Jézus kereszthalálát sokan ilyen átoknak értelmezték (ApCsel 5:30; 1Pt 2:24).

Így nem csoda, hogy egyes zsidók megbotránkoztak a kereszt miatt, hiszen képtelenek voltak elfogadni a gondolatot, miszerint Isten átka nehezedt a Messiásra. Pedig éppen ez volt Isten terve. Igen, a Messiásra átok szállt, de az nem Őt illette, hanem minket!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Isten Krisztusra, mint helyettesünkre és kezesünkre helyezte minden gonoszágunkat, bűnünket és igazságtalanságunkat. »*A bűnösök közé számláltatott*« (Ézs 53:12), hogy megválthasson bennünket a törvény ítéletétől, kárhoztatásától. Ádám minden leszármazottjának a bűne az ő szívére nehezedett súlyos teherként. Isten haragja a bűnnel szemben, nemtetszésének félelmetes kinyilatkoztatása a bűn, az igazságtalanság miatt rettenettel töltötte el Krisztus szívét. Krisztus egész élete az Atya kegyelmének és megbocsátó szeretetének a jó hírének közölte az elesett világgal. Üdvösség a bűnösök számára, ez volt a feladata és állandó célja működésének. Most azonban, mivel a bűn szörnyű terhét hordozta, nem tudta meglátni az Atya megbékülést sugárzó arcát. Annak az érzete, hogy az Atya megvonta tőle jelenlétét legnagyobb nyomorúságának ebben az órájában, olyan szomorúsággal és fájdalommal szúrta át a Megváltó szívét, amit senki emberfia nem érthet meg teljesen. Olyan rettenetes volt ez a gyötrelem, hogy a fizikai fájdalmat alig érezte. Sátán kegyetlen kísértéseivel kínozza meg Jézus szívét. Az Üdvözítő nem tudott átlátni a sírkamrárt elzáró kővön. Egyetlen biztató reménysugarat sem látott, hogy majd győztesként jön elő a sírból, és semmi biztosíték nem volt arra, hogy az Atya elfogadja áldozatát. Krisztus attól félt, a bűn olyan súlyos Isten szemében, hogy örökre elszakítja őt az Atyától. Krisztus azt a lelki kínt érezte, amit a bűnösök éreznek majd, amikor az irgalom nem könyörög többé a bűnös emberi nemzetségért. A bűnnek ez az érzete volt az, amely az Atya haragját Krisztusra, az emberek helyettesére öntötte ki, ami oly keserűvé tette azt a poharat, amit kiivott, és összetörte Isten Fiának a szívét” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 660-661. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

Még ma, gyülekezeteinkben is vannak, akik nehezen tudják elfogadni a kizárólag hit által elnyerhető megváltás gondolatát, azaz, hogy nem a cselekedeteink, hanem Isten kegyelme üdvözít Krisztus által. Mi húzódnak meg annak hátterében, ha valaki vonakodik elfogadni ezt az alapvető igazságot?

ÖSSZEFOGLALÁS: A keresztyén életében az üdvösség alapja csakis a Krisztusba vetett hit. Isten Ábrahámot az ígéretekbe vetett hite alapján tekintette igaznak, és ugyanez az ajándék, a megigazítás mindazoknak a rendelkezésére áll ma is, akik hisznek, mint Ábrahám. Jézus meghalt helyettünk, a bűneinkért megfizetett, ez az egyetlen oka annak, hogy hibáinkért nem esünk kárhoztatás alá.

PETRŐCZ LÁSZLÓNÉ:
„EREJÜK MEGÚJUL”

Mert meglankadnak
a legkülönbek is,
megfáradnak és
leroskadnak,
csontjaikat égeti
a menetelés láza,
lelküket összegyűri
a fel nem tett
kérdések, meg nem
adott válaszok,
üresen botorkáló
feleletek riadalma!
De fel tudnak
egyenesedni, akik
az Úrban bíznak.
Hallják a száguldó
idők Parancsolatait,
szárnyra kelnek,
erejük megújul,
derekukat felövezik
és zsoldárokat énekelnek.